

ZÓLYOMVÁRMEGYEI HIRLAP

Zólyomvármegye társadalmi és közgazdasági érdekeit felölelő politikai hetilap.

Helybéli s a megye területéről eredő hirdetéseket lapunk kiadóhivatala vesz fel. Más hirdetések kizárólagos felvétele milliméter árszabás szerint LEOPOLD GYULA Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Félévre 4 K. Egyes szám ára . . 20 f. Megjelenik minden vasárnapon.</p>	<p>Felelős szerkesztő és laptulajdonos: NÁDOSY FERENC.</p>	<p>HIRDETÉSI DIJAK: Milliméter árszabás szerint. Nyilttér sora 40 fillér. Kéziratot nem adunk vissza.</p>
---	---	--

Aratás iskoláinkban.

Ismét lepergett az idő kerekén egy iskolai év s az országban sok-sok ezer gyermek és ifju jutott közelebb a célhoz egy lépéssel s ezekre megy azok száma is, akiket a bezárult tanév átad a komoly életnek, a sors tövisekkel beszört utjainak. De kinek jutna eszébe ilyenkor, hogy egy esztendővel rövidebb lett az élet . . . Hiszen egy esztendővel közelebb jutott a cél is. Ez az örömeik szülőknek, gyermekeknek egyaránt. Nálunk is most volt az évi magvetés után az aratás.

A *polgári iskola*, mely *Folkmann* János igazgató vezetése alatt működik, már nem éli gyermekkorát. Megizmosodva, a jövő tanévben már a polg. leányiskola III-ik osztályával is kiegészítve, teljesíti nemes, igazán érezhetően áldásos feladatát. Sikereiről beszámol az a 100 oldalas értesítő, melyet e napokban kapnak meg a szülők s megy szét az ország különböző irányába. Érdemlegesen egyik közelebbi számunkban fogjuk azt ismertetni.

Az intézet vizsgái mintaszerűek voltak. Tegnap folyó hó 27-én folyt le az iskola záró ünnepélye, melynek egyik

kedves momentumát képezte a műkedvelő kör Rákóczy alapítványából eredő 50 koronás jutalomnak átadása, melyet Szlanka István IV. o. tanuló kapott. A növendékek igen sikerült karéneke *Simkovich* Gusztáv zenetanár buzgalmának igazán szép eredménye volt. Aztán néhány csinos szavazatot hallottunk, majd *Salamon* Ferenc a műkedvelőkör elnöke az ő magyar szívének mély érzésétől áthatott szavak kíséretében adta át az imént említett jutalmat az arra érdemesült tanulónak. A záróünnepélyen a jutalomkönyvek kiosztása után Pór Ernő bucsuzott szép kis beszéddel az iskolából távozó IV. o. tanulók nevében a tanári kartól s tanuló ifjuságtól. *Folkmann* János igazgató lendületes, szeretettől, s jeles pedagógiai érzésétől sugalt beszéde zárta be a szép ünnepélyt.

Az *állami elemi iskola* záróünnepélye folyó hó 22-én ment végbe. Itt is már napok óta folytak azok az évvizsgák, melyek tanuságot tettek a jeles tantestület eredményekben gazdag munkájáról, de hű tanuságot tettek arról a tevékenységről, ügyszeretettől áthatott szorgalmas fáradozásról, vezetésről is mely beigazolta, hogy *Pasko* Gyula méltó volt arra, hogy ennek az iskolá-

nak igazgatói állásába lépjen. Az eredmény, a tantestület körében ébrentartott kolégialis szellem méltó jutalma az ő buzgalmának.

Van városunknak még egy iskolája, mely ezzel a tanévvel zárta be ifjúságának első esztendejét. Ez az Unió-lemezgyár elemi iskolája. Lengyel Sándor igazgató tanító és Hreblay János tanító a sáfárai. És tegyük hozzá mindjárt, hogy hű sáfárai. Hogy micsoda gyönyörű eredményt ért el ez a két jeles tanférfi ebben az iskolában, arról fényes tanuságot tett a folyó hó 25-én d. e. ott lefolyt elemi iskolai s d. u. tartott torna- és iparostanonciskolai vizsga. Kétségtelen, hogy ez iskola zömét azon munkásemberek gyermekei képezték, akik — valljuk meg — a legkisebb értelmiséggel mentek az elemi iskolába s a tanulók között a legkisebb értelmiséggel jöttek onnét az uniógyári elemi iskolába. S amikor azt tudjuk, hogy alig beszéltek e gyermekek magyarul, meg kell hajtánunk zászlónkat a két tanító előtt, akik a magyar nyelvvel itt mesés eredményt értek el. Kétségtelen, nagyfontosságú kérdés, hogy az a 138 tanuló, akik itt szerzik az elemi iskolai oktatást, milyen szellemet szívnak magukba ez is-

Virágokat szedni . . .

Virágokat szedni nem járok a rétre.
Nem vágyom már forró esőkre, ölelésre.
Az én dalom mások rég elénekelték;
Szeretem a lelkét, galambfehér lelkét!

Szeretem, mert fehér, mert ártatlan, tiszta!
Mert egy régi álmom varázsolja vissza!
Mert, mikor kérdeztem; liljomok felelték;
Még ők is csodálják s imádják a lelkét,
Galambfehér lelkét!

Karafiáth Jenő.

Laube Henrik a német drámairodalomban.

Egy figyelemre méltó tanulmányt bocsátott a mult napokban közre *Stollmann* Sándor, budapesti gyakorló tanár, vármegyénk szülötte és lapunk jeles munkatársa a fenti cím alatt. *) Laube Henrikről érte-

*) Laube Henrik a német drámairodalomban. Irta *Stollmann* Sándor. Budapest. Hornyánszky Viktor cs. és kir. udvari könyvnyomdája. 1908. (8-ad rétt 151 oldal.)

kezik benne, aki ahhoz a német költői iskolához tartozott, melyet — Wienberg után — „das junge Deutschland“-nak nevezünk, s a mely korszakot alkotó működésével teljesen megváltoztatta a német irodalom képét. Legfőbb érdeme, hogy mérészen szakított a romantícizmussal, a költészetet a „csodálatos mesevilág“-ból közelebb hozta a valósághoz. A lyrába — a melynek Heine a legfőbb képviselője — bevezette a politikai elemet, a drámában a jelenből, a társadalomból vette tárgyait.

Laube Henrik (1806—1874) pályája igazi költői pályafutás. Papnak készült és színházigazgató lett; de az irodalomnak szentelte működését. Jól ismerte a színpad minden titkát, s azért tudott oly hatásos drámákat alkotni, a minők pl. „*Monaldeschi*“, „*Struensee*“ vagy „*Graf Essex*“, amelyet lefordítottak magyarra is és a budapesti Nemzeti Színháznak műsordarabja. Az irodalom más ágaiban való működése is jelentős. Beesések regényei, irodalomtörténeti és esztétikai művei.

Stollmann csakis drámai termékeire szorítkozik, de ezeket behatólag tárgyalja s

nem annyira történeti és philologiai tárgyalása fő nála, mint az összehasonlítás, az esztétikai érték. Cikkünk szűk kerete nem engedi, hogy értékének megfelelő terjedelemben foglalkozzunk *Stollmann* e munkájával. Csak röviden írjuk ide azt a véleményt, melyet figyelmes elolvasása után alkottunk a tanulmányról.

Stollmann — úgy sejtjük — doktori értekezésnek szánta e dolgozatát, de mégis sokban tér el a doktori disszertációk megszokott jellegétől. Nem amolyan kapkodó dilettáns ő, aki nagy — szinte megemészthetetlen adathalmazt hány fel rozoga egészszé úgy — ahogy, összefoltozva, aki azonban a legtöbbször fölöslegesnek tartja az idéző jel használatát, vagyis más, idegen írók tollával dicsekszik. De olyan népszerűsítő sem, aki a tudományt egy lépéssel sem viszi előbbre és sok tekintetben már elért eredményeit sem ismeri s nem a forrásból, hanem csak második vagy harmadik kézből származó „átdolgozásokból“ merít.

Stollmann munkája az összehasonlító kritikának igazi terméke. Eles logikája, finom

kola falai között. De teljes megnyugvással mondhatjuk, hogy ennek a szellemnek itt is hű ápolói vannak. Benső örömmel kell ezt elismernünk.

Az az igazán lelkes akció, melyet *Terény Lajos* a gyár igazgatója ennek az iskolának létesítése érdekében kifejtett, meghozta a maga jutalmát. Az elvetett mag nemes gyümölcsöt termett.

Mint a templom úgy áll a gyár égnének meredő kéményei közelében ez az Iskola! Az első esztendő lezárása után tisztelettel köszöntjük a távolból az Unió lemezgyár vezérigazgatóságát is, melynek tagjai csakugyan apostolai a magyar nemzeti ügynek minden felé az országban, amerre ennek a nagytekintélyű részvénytársaságnak gyárjai hintik a népre áldásukat.

Forgácsok.

Közlő: Sziriusz.

Alig mulott néhány hete, hogy a kontinens hatalmas uralkodói találkoztak s pohárköszöntőkben és hivatalos toasztokban egyaránt hirdették a legmesszebbmenő barátságot és a béke szükségességét. Ma már egyszerre hét helyről hoz a táviró veszedelmes híreket. Messze keleten, a varázslatok és kincsek hazájában detronizálják az uralkodót, mert tultette magát esküjén és az ország alkotmányán. De a mindenható Sah nem ijedezik. Ha népe el is fordult tőle, a kedvező szelek Oroszország felől duzzadó vitorlákkal és reményekkel hajtják a »félelmetes« hajókat, hogy az abszolutizmusnak feltétlenül érvényt szerezzenek. Ezen nem csodálkozhatik senki s ne is csodálkozzék! Ahol népjogok letiprásáról, védtelen tömegek gyilkolásáról van szó,

érzéke és tágkörü olvasottsága igazi kritikussá emeli. Műve után ítélve — megvan benne bőven a képzettség, a műveltség — és irodalomtörténeti ismeret, az emberi szellem eszmeáramlatainak tudása, hogy a keze közé került anyagnak értékét igazságosan megbecsülje. Igazi szakember és minden téren önálló bűvár, s e mellett eszmékben gazdag, gondolkodó fő és kitűnő stilista, aki hivatva van arra, hogy a tudomány eredményeit feldolgozza s a művelt közönségnek hozzáférhetővé tegye. Összehasonlító és esztetikai jellemzései igen vonzó részletek s bennük az eredeti véleménynyilvánítás sohasem ragadja túlzásokra.

Stollmann a kitűzött feladatnak kitűnően felelt meg s műve tudományos szempontból is jeles könyv. Nemesak kitűnő összefoglalása a német philologia eredményeinek, hanem szakférfiaknak is számos új eszmét ad, vagy a régieket új, vonzó felfogásban nyújtja. Azért mindenkinek a legmelegebben ajánljuk, aki a jungdeutschok drámairodalmát közelebről megakarja ismerni.

Szabolcs Ferenc.

ott a minden oroszok cárja megjelenik kozákjaival s kiméletlen barbarizmussal siet megvédeni az önkényeskedőt.

Messze vagyunk a perzsáktól, semmiféle faji rokonság nem köt hozzájuk, semmiféle erkölcsi vagy anyagi kontaktusban nem élünk velök, de rokonszenvvel tekintünk ideális törekvésük elé, mert hiszen nem kívánunk ők sem egyebet, csak *emberek, szabadok* akarnak lenni s ehez feltétlenül *joguk* van, sőt azt kivívni emberi *kötelességük!*

Tekintetünket délfelé kell inkább fordítanunk, mert a balkáni darázsfszekben már megint fűtik a szenvedélyek kohóját s nem tudni, melyik perében s hol csapnak fel a viszálykodás lángjai. Nem kevesebről van szó, mint az u. n. »keleti kérdés« megoldásáról. Bulgária fejedelme kénytelen volt az európai diplomácia tudomására juttatni — minden kertelés nélkül, — hogy választania kell a háború és a forradalom között. Igen természetes, hogy a dilemmából a háború árán akar kijutni. Veszedelmes játék megbolygatni ezt a szunnyadó problémát, mert Nagy Péter cár óta jónak látták a lehetőség szerint előadni ennek a rendkívül kényes kérdésnek dűlőre juttatását, mert azt a legkisebb gondolkodó is tudja, hogy ez az európai statusquo felbomlásával járna. Miután Európa egyik legexponáltabb vidékéről van szó, melynek hadászati szempontból óriási fontossága van s melyet nem annyira megszerezni akarnak a hatalmak, hanem inkább egymástól féltének, olyan kavargás támadhatna hamarjában, hogy sajnálatos következményei lehetnének. Résen kell lennünk, mert a szomszéd háza ég. De azért is vigyáznunk kell, mert a Balkán rengeteg magyar pénzt emésztett és emészt most is, melynek kamatai bennünket illetnek.

A tanév véget ért. Amerre tekintünk, mindenütt vidám diákarcokat látunk. Szinte sugárzik arcukról az öröm, hogy felszabadultak az iskolai szigorú fegyelem alól. Megkezdődik a boldog vakáció s késő őszig örvendhetnek a szabadságnak azok, akik becsületes munkával töltötték el a tanévet. Természetesen igen sokan vannak olyanok is, akik nem vették komolyan a szülei és tanári intelmeket s a mindenkori méltányosságra számítottak. Kijut ilyenkor bőven az aprehenzióból, mert a felületesen gondolkodók a tanuló pártjára állanak s a restséget, a munkátlanságot csak táplálják a hanyag gyermekekben. Ha tudnák a gyermekeiket féltve nevelő szülők megnyitánnak az ilyen viselkedéssel, amikor a vétkes könnyelműséget a nevelő tényező szidalmazásával akarják ellensúlyozni, igazán nem állanak szolgálatába a henyésésnek. A jó nevelés titka és legegyszerűbb módja az, hogy a gyermekkel soha nem éreztetjük a szülői szeretettel, hanem a szeretetet párosult szigorral igyekezünk érvényt

szerezni elveinknek. Ne lássunk ellenséget tanárainkban, akik rosszakarói gyermekeinknek hanem tekintsük őket a nevelés olyan szerveinek, akik hivatásuk magaslatán állanak s a legjobb tudásuk és képességük szerint egy célt szolgálnak: a nemzeti és egyéni boldogulás szent célját.

Mezey Kálmán és a közönség.

Mezey Kálmán, a besztecebányai színházterület igazgatója s az Orsz. Színházszegyesület igazgató-tanácsosa egy szép júniusi nyári estén megfedekezett arról a 3 éves viszonyról, mely őt városunkhoz fűzte, s mely neki tikkasztó hőségben is adott olyan otthont, mondjuk, adott olyan rossz szeszont, melynél jobbat a legtöbb más városban sem talált volna ilyenkor.

Történt pedig az eset, melyről be kell számolnunk, folyó hó 23-án este, az Aranyvirág előadása közben. Tekintve a hőséget, meg azt, hogy sokan, akiket a múlt hétig még csaknem estéről-estére színházban láttunk, már nyaralni mentek, — elég szép számú közönség volt a színházban.

De Mezeynek ez nem volt elég. Nem kételkedünk benne, hogy a jövedelem nem fedezte a napi kiadást, így érthető hogy Mezey hirtelen elhatározta, hogy még a hétfőt sem várja be, hanem 25-én beszünteti az előadásokat. Ehhez joga volt. De azok a szavak amiket ehhez az elhatározásához fűzött, nélkülöztek minden higadtságot, minden megfontolást.

Az első felvonás után, szünet közben a színházterem előcsarnokában lehettek vagy negyvenen. Mezey a pénztárnál ült s megállva az elégtelenség, e nyilvánosság előtt meglehetősen erős szavakban vette kritika alá a közönséget. A szavakat nem reprodukáljuk, de azt konstatáljuk, hogy közben verte az öklével a pénztár asztalát, mintha korcsmaasztal lett volna.

Ott, az előadás óráiban nem tartoztunk enyhítő körülménynek venni kedélyállapotát. Ott ő színházigazgató volt, kinek nem lett volna szabad megfedekeznie magáról.

Konstatáljuk, hogy ez az évad a múlt napokig elég látogatott volt. Ha az nem felelt meg az igazgató igényeinek — fordított volna hátat a városnak, de gavallérosan, felháborodás nélkül.

A színigazgató ez elragadtatása minket is érintett, akik egész hasábokat szenteltünk a színügynek. Ismételjük: a magyar színművészet ügyének. Nem szükséges talán bizonyítanunk, hogy nem anyaghiányból vagy unalomból, hanem pusztán önzetlen lelkesedésből, úgyszeretéből. Megtetünk mindent, amit a sajtó tehet. Ha erre most már Mezey az feleli, hogy ő ebből meg nem él, — sajnáljuk, többet nem tehetünk.

Mi szeretettel karoltuk fel ügyét, magasztaltuk, feltűntettük érdemeit, s elhallgattuk a társulat fogyatékosait. De viszont nem helyeselhetjük, hogy a közönség kávéházban, vendéglőben ósárolva legyen.

Ha valaki megöszült fejjel, eredményes művészi multra hivatkozik, ám tanúsítsa

azt a jelennel is és ahhoz méltó szerénységgel.

Talán némileg az itt ismertett modornak is része van benne, hogy amikor a színpadon kövér betűk hirdették, hogy: Mezey Kálmán fellépte, vagy "Mezey Kálmán bucsufellépte!" éppen akkor mindig sok volt az üres hely. — Keddi felhőborodásában e felett is kifejezést adott megbotránkozásának.

Cikkünk nem abban a formában kerül az olvasók elé, mint ahogy azt az eset után közvetlenül megirtuk. Sokat törültünk belőle, mert Mezey Kálmán e hét folyamán felkereste szerkesztőségünket és kifogástalan udvariassággal fejezte ki őszinte sajnálkozását az eset felett, s hogy lávol állót tőle a közönséget sérteni. Belőle csak az elkecserecsordult ki és csakis azok iránt, akik következetesen nem méltányolták az ő áldozatkészségét, s akik bár tehetnének, nem áldoznak semmit a magyar színészetért. Mélyen sajnálja, hogy nem illő formában s nem alkalmas helyen adott annak kifejezést.

Ezt tudomásul vettük s készséggel hozzuk nyilvánosságra. S ez tette nekünk is udvarias kötelességünké, hogy sok olyant törültünk e cikkből, ami benne volt.

Nádós Ferenc.

Politikai hét.

1908. június 26.

A szeszadójavaslat általános vitáját befejezte a Ház. A vita során sok olyan beszéd hangzott el, amelynek tartalma és veleje volt s amely arra vallott, hogy elmondója a kérdéssel behatóan és szakszerűen foglalkozott. De elhangzott még sokkal nagyobb számban olyan beszéd is, amely szakismeret nélkül való volt, vagy amely erősen magán viselte a parciális helyi vagy személyi érdekelttség bélyegét. A kissé hosszabbra nyulott vita már-már a sürgősség kimondásával fenyegetett. De erre már nem került a sor. Nemcsak azért, mert közjogi aggodalmak merültek fel, hogy a szeszadó, mint fogyasztási adó Ausztriával közös egyetértéssel lévén rendezendő, az ideiglenes házzsabályrevízió szerint a szigorított házzsabályok reá nem alkalmazhatók. Ez a tétel persze nem egészen így áll, mert az új kiegyezésben foglaltak szerint a fogyasztási adók elvileg külön-külön rendezendők, a miniszterelnök azonban ezt az aggodalmat annál könnyebben honorálhatta, mert a sürgősség kimondására már — szükség sem volt. A balpárt ugylátszik kifogyott a szuszából, a horvátok leszereltek és ígéretet tettek, hogy a részletes tárgyalást nem huzzák tovább, sőt haza is zónáztak immár Drávántúli szűkebb pátriájukba.

A szeszadójavaslat tehát törvényvé válik még ezen a héten, hogy szolgálja azt a célt, amelyre megalkottatott: a mezőgazdasági szesziparnak, mint nemzetgazdaságilag egyedül, helyes szeszgyártási ágának, érdekeit és jövőjét.

Gyérebben fog ezentúl peregni a dob a kisember háza táján. A nyári pihenő előtt

letárgyalja a Ház a végrehajtási törvény novelláját, amely immár kétszer ment keresztül a bizottsági tárgyalás rostáján. Jeleül és bizonyosságul annak, hogy egy ilyen nagyfontosságú és a társadalom minden osztályának érdekkörét érintő javaslat beható megvitatása alól az igazságügyi kormányzat nem zárkozik el, sőt helyet ad szakemberek tapasztalataiból leszűrődött helyes és célszerű módosításoknak is.

Ez a javaslat is, mint annyi elődje már a mostani kormány törvényalkotásai közül, a kisember védelmének, a létminimum érintetlenségének jegyében született meg. A kisiparosnak keresete folytatásához szükséges eszközeire, a parasztagdának jószágára, vetőmagjára, felszerelésére, s egyáltalán a kisember szegényes háztartásának cőkőmjára, az életben szükséges berendezésére végrehajtó többé rá nem teheti a kezét. Nem fogják a párnáját senkinek a feje alul kihuzni többé.

De védi a javaslat a magasabb mentesség kimondásával a köztisztviselő fizetését és védi a magántisztviselőt is, amikor ekviparálja az előbbivel. Tartalmaz ezekenkívül sok olyan intézkedést, amelyek a végrehajtási eljárás számos visszahívását szüntetik meg s amelyek azt olcsóbb, visszaélésektől mentesebb és méltányosabb alapra vannak hivatva fektetni.

Nem áll meg az sem, hogy mindez a hitelképesség rovására történne. Pro primo: csak a termelési hitel az, amely nemzetgazdaságilag előnyös, mert a fogyasztási hitel tágabb korlátai csak anyagi romlásra vezethetnek. Pro szekundo: ha biztosítjuk a családok keresőképességét, ha megvédjük existenciájukat, evvel végeredményében csak nyerhet hitelképességük is.

Azokat az intézkedéseket, amelyek a mentességnek itt lefektetett kiterjesztésén kívül a másik nagy szempontot, a végrehajtás olcsóbbá tételének szempontját is teljessé fogják tenni, a polgári perrendtartás reformja fogja tartalmazni. Végül pedig, a tűzhely és a kisember védelmének szándékával megalkotott igazságügyi reformokat a homestead intézménye fogja megkoronázni, amelyre vonatkozólag az igazságügyminiszter a következő ülészekabban törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé.

A jelenlegi miniszterium két esztendő kormányzása alatt hosszú sora létesült már azoknak a törvényeknek, amelyeknek mindegyike a modern magyar társadalom megteremtését, a gazdaságilag és kulturálisan erős Magyarország megalapozását szolgálja. És még egész dandárja vár a kész, vagy készülő javaslatoknak a törvényhozás munkájára. Alig van a társadalomnak olyan rétege, amelyről anyagi és szellemi tekintetben az adott viszonyokhoz képest lehető gondoskodás már eddig ne történt volna, vagy ne volna tervbe véve a legközelebbi jövőben.

Ime a tétlenséggel, programjának meg nem valóztatásával annyiszor vádolt kormány két rövid év alatt a közélet minden vonatkozásában annyi nagy koncepcióju újítást és alkotást hívott már életre, amennyit talán összesen sem az öt megelőző kormányok.

És domborodik már ki az a bizonyos

program is: a nagy munka programja. Azé a nagy munkáé, amely eljövendő harcokra fegyverzi fel ezt a gazdaságilag, kulturálisan és politikailag vétkes és hazafiatlan könnyelműséggel évtizedekig elhanyagolt nemzetet.

Színházi esték.

Utolsó hét.

A közönség érdeklődése az utolsó estéken megcsappant. Nem annyira az érdeklődés, mint inkább a színház látogatottsága, aminek oka egyrészt annak tulajdonítható, hogy több család mely színházlátogató nyaralásra ment. Mezey Kálmán 4 nappal rövidebbé tette a színiévadot, mint hirdette volt.

Csütörtökön a Nebántsvirág bezárta a szezon. Tegnap, szombaton még viszontláttuk a gárdát. Egy Kabaret estélyt rendezett az igazgató változatos műsorral.

Az előadásokról a következő tudósításokat adjuk:

Szombat, június 20.

Gretchen. (Korraiz 3 felvonásban. Írták Dávis és Kipschütz. Fordította Hajó S.) Az életnek olyan kulisszatitkait viszi színpadra e darab, melyeket különösen az erkölcsös női világnak másként nem lenne alkalma megismerni. A veleje pedig az, hogy az a leány, mondjuk általában: nő, aki rossz hajlamu, s egyszer rossz utra tért, nehezen, vagy talán sehogy sem téríthető vissza. Hiába alakul meg Gretchenben a „Magdolna-hajlék“, a „multtal bíró“ bűnbánó nők otthona, nem maradnak meg benne a „védenek.“ Glom Gretchen a darab egyik vezető szerepében láttuk ma a betegségéből felépült Komlós Ilonát. Előismerésre méltóan dolgozta ki feladatát. Szép volt és csábító. Ilyennek kellett lennie. Margittay Gyula (ő fensége) megintcsak fess, elegáns volt és szerepének intencióihoz kitűnően alkalmazkodott, az első perctől, az utolsóig letudta bilineselni a figyelmet. Áldory László Strehle szolgáltató kamarásból nagyszerű alakot csinált. Maszkja is kiválóan találó volt. Különféle szerepeinek okos felfogásával nagy intelligenciáról tesz bizonyosságot. Áldoryné Borzasi Rózi Sylvia grófnője megfelelően nyugodt előkelő volt. Igen szeretjük a társulat e kedves tagját színpadon látni. 1902-ben már láttuk színpadunkon s örömmünk van most benne, hogy azokat a reményeket, melyeket egy-egy kis szerepével akkor ébresztett fel bennünk, tehetsége beváltotta. Rajz Margit mai fellépése méltó figyelmet keltett. Szinte kifogástalan Millit adott. Papp Erzsébetről és Gáspár Jenőről ma is csak előismeréssel szólhatunk. A széksorokat csak férfiak és asszonyok töltötték meg. Elég szép számban. A nem fehér este igen jó előadás volt.

Vasárnap, június 21.

Három pár cipő. Mezey Kálmán bucsufelléptével került színre. Rövid, de kitűnő szerepét gazdag komikummal, valóban nagyszerű alakítással játszotta, bőven extemporizálva benne. Áldory igazán elemében volt ötletesebbnél ötletesebb mókáival mulattatva a közönséget. Lévy

kedves temperamentumos játékaival hódított. A nézőtérén egy tekintetre meglehetősen számolni a közönséget.

Hétfő, június 22.

A dollárkirályné. (3 felv. operette. Zeneje Falktól. Szövegét írták Willner A. M. és Grünbaum F. Ford. Faragó J.) Elég szép számú közönség. Lévy Margit nagyon bájos, nagyon kedves Daisy volt. Az ő énekszámait emelték leginkább az előadás hatásait. Áldory László a tőle megszokott ambícióval játszotta Dénes Ákóst. Illik elősmernünk, amire már többször rászolgált: kellemes tenorját is. Áldoryné ma is sok tapsot kapott mint Olga. Kellemes organuma, csinos megjelenése mindig jól hat. Papp Erzsébet alkakítása (miss Thomson) kiemelkedett. Kuti Janka hangja ismét köztetszésben részesült. Kocz Mihálynak nagyon rossz maszkja volt. Inkább a drótos tótra emlékeztetett, mint Couderre. Várady igen fess volt a lovagló ruhában s animóval játszott.

Kedd, június 23.

Arany Virág. (Operette 3 felv. Irta Martos Ferenc. Zenejét szerezte Huszka Jenő.) Akik ma este a színházban voltak, nemcsak az Arany Virágnak jöttek tapsolni, hanem Áldory Lászlónak is, akinek ma jutalomjátéka volt. Gauld Harryval újított fel azokat a kellemes percek, melyeket a színiévad alatt szerzett a közönségnek. Színpadralépésekor is már nagy taps fogadta, melyre ő minden jelenésével rászolgált. Lévy Margit érzésteljes Arany Virág volt jókedvet, üdeséget, bájt öntve szerepébe. Vajda Dezsővel ma már nem mint vendéggel, de a társulat szerződött tagjával találkoztunk Beppóban. Játékában s hangjában is meg volt a kellő melegség s érthető, hogy 3 első vendégfelleléssel jóval otthonosabban mozgott már ismerőssé vált környezetében. Kuti Janka elegáns megjelenéssel tette feltűnővé Stone Ellent. Lubinszky fess, csinos színpadi alak Silviát ügyesen mutatta be a legelső jelenésben.

Volt egy említésre méltó jelensége is a mai estének. Az első széksorban láttuk *Válíhora* János dr. losonci apátplebánost, aki éppen városunkban volt, s nem mulasztotta el megnézni az előadást, ezzel is példát adva a színpártolásra.

Szerda, június 24.

Három feleség. (Lehár szép zenéjü 3 felv. operettje. Irta Bauer Gyula.) Elég nagy számú közönség volt jelen. Az előadás kevésbé volt gördülékenynek mondható, az általános szerep nem tudás is érezhető volt. Ez a kettő különben egymásból folyik. Lévy Margit ellen most sem lehetett kifogásunk. Lorit az első feleséget nagyon széppé, kedvessé tette. Áldory László (Turi) mint rendesen ma is hatást nem tévesztve játszott. Vajda Dezsőnél örömmel tapasztaltuk, hogy sokat ad a külső csínre is. Kuti Janka Corálie szerepe nem felelt meg temperamentumának. A harmadik felvonás eltitkolhatatlanul magán viselte a fogyatékos látzatát. A zenerészeknek szinte nyoma sem maradt. Alaposan megnyirbálva került élénk. Kétségtelen, hogy ezt az a hirtelen

szereposztás jobban mondva „beugrás” okozta, mely a színlapról is látható volt, hogy t. i. az Áldoryné szerepe a László Gizi kezébe került. Meglehetősen merész intézkedés volt.

Csütörtök, június 25.

Nebántsvirág. H. Meilbac és A. Miland Rákosi Viktor által fordított 4 felvonásos régi, de szépségében mindig új operettje volt az utolsó előadás. Ahoz képest, hogy már többször ment városunkban e darab, elég — szép számú közönség nézte végig. Az első széksorok mind megteltek. Az érdeklődés nagyrészt Lévy Margitnak szólt, akinek jutalomjátéka volt ma. A kedves Denise (Nebántsvirág) volt ő. Percekig tapsolt neki a közönség. Olyan szívből jövő ünneplés volt ez. Szinte rosszul esett tőle bucsuznunk. Vajjon mikor látjuk? . . . Itt már nehezen. Ugy sejtjük, hogy talán nem is sokára valamelyik fővárosi színházban tapsolunk majd az ő talentumos művészetének . . . Papp Erzsébet a zárda fejedelmője volt. Mint minden fellépése úgy ez is kifogástalan. Áldory László ma „Celesztin és Floridor” volt. A közönség sokszor adta jelét iránta rokonszenvének ma is. E szerepnél annyira hozzávagyunk szokva a hosszú muzsikuspárókához, hogy szinte szokatlan volt Áldory Floridorját rövid hajjal látni. Gáspár Jenő őrnagya jól volt megjátszva, nemkülönben Várady is dicséretet érdemel, mint Chaplatreux. Kocz Mihály, mint színigazgató tetszett a közönségnek. Komlós Ilona Corinával még mindig nem tud megbarátkozni.

Egész a szezon végeig meghozta Mezey az áldozatot, hogy minden hét négy estéjén a losonci 25. gy. e. zenekara játszott az operettekhez, valóban emelve az előadások élvezetét, amiben kétségtelenül nagy érdeme van Fekete Adolf karnagy kitűnő vezetésének, akit ez estén is sok taps jutalmazott.

(yF.)

Ujdonságok.

Olvasóinkhoz.

Lapunk a jövő számmal 22-ik évfolyamának második felébe lép. Nem lankadó igyekezettel, hétről-hétre fokozódó buzgalommal iparkodunk megfelelni hivatásunknak. Lelkesedéssel teljesítjük munkánkat. Ha működésünket méltónak tartják lapunk hívei a jóindulatra, kérjük szíveskedjenek ösmerőseik körében terjeszteni a Zólyomvármegyei Hirlapot.

Azon t. olvasóinkat, akiknek előfizetése július 1-én lejár, kérjük, szíveskedjenek megújítani azt, ezzel is támogatva a magyarság s a közügyek érdekében kifejtett tevékenységünket.

— **Adomány.** A zólyombrézói m. kir. vasgyár fogyasztási szövetkezetének igazgatósága a gyermek védő egyesület javára 100 koronát adományozott.

— **Személyi hír.** *Csipekay* Károly a kir. közleg. bíróság ítélő bírása nyári tartózkodására f. hó 25-én családjával együtt Besztercebányára érkezett.

— **Érdemkeresztek és jutalmak átadása Zólyombrézón.** *Pobozsny* Benő m. kir. vasgyári művezetőnek és idb. *Schmiedt* István m. kir. vasgyári előmunkásnak f. hó 18-án az Isteni tisztelet után adták át igen kedves ünnepély keretében a király által adományozott érdemkereszteket. Az ünnepélyt *Allender* Henrik, kir. főbányatanácsos, gyárfőnök helyett, ki akkor hivatalosan távol volt, *Kézmárszky* Kálmán kir. felügyelő, főnök helyettes igen szép szavakkal nyitotta meg. Miután üdvözölte az ünnepeltet, felolvasta a kitüntetésekkel leadott rendeleteket, majd felkérte *Lányi* Róbert és *Hágen* Alfréd kir. főmérnök üzemvezetőket, hogy alantasaiknak adják át a sok évi buzgó szolgálatuk elismerését — az érdemkereszteket. *Lányi* Róbert főmérnök *Pobozsny* Benőnek a koronás ezüst érdem keresztet, *Schmiedt* Istvánnak pedig *Hágen* Alfréd főmérnök az ezüst érdem keresztet igen szép szavak kíséretében tűzték mellükre. Ezután a f. évi március hó 18-án az új Martin acélműben előfordult szerencsétlenségéből kifolyólag a m. kir. vasgyárak központi igazgatósága által engedélyezett jutalmakat adták át é. p. a mentési és élesztési munkáknál különösen kitűnt *Holly* Péter villamos szerelőnek, *Gajdos* József acélműi előmunkásnak és *Sztracsok* Ferenc hengerésznek egy-egy 100 koronás aranyat; továbbá *Korbaeska* Ignác művezetőnek, *Petrán* József villamos szerelőnek, *Turcsán* Antal és *Szűcs* József munkásoknak egyenként 60 koronát. *Princz* Antal, a Schlick-féle vasöntő- és gépgyár r.-t. főszereplője, kinek a mentésben igen nagy része volt a m. kir. vasgyári hivatal irásban kifejezett köszönetét és elismerését lelkes éljenzés közben vette át. A király, *Vajkay* Károly központi igazgató, *Allender* Henrik főbányatanácsos, gyárfőnök, az ünnepeltet és jutalmazottak éltetése után a vasgyári zenekar Hymnusszal zárta be az ünnepélyt.

— **Zászlószentelés.** A zólyombrézói m. kir. vasgyár dóvali munkásai e hó 28-án délelőtt zászlószentelési ünnepélyt tartanak, melynek fényét emelni fogja, hogy a zászlóanyai tisztet *Allender* Henrik főbányatanácsos szeretetreméltó hitvese fogja betölteni.

— **A besztercebányai tifuszbajrány vége.** E hó eleje óta Besztercebányán újabb tifuszeset nem fordult elő. Már csak 12 beteg van gyógykezelés alatt. A járvány alatt, mint a „Bb. és V.” írja, csak 40 volt a tifuszbetegek száma, és csak 1 halálos esetet szedett áldozatul.

— **Esküvő.** Julius hó 5-én vezeti oltárhoz Balassagyarmaton az ev. templomban Margócsy Emil debreceni kereskedelmi akadémiai tanár Algöver Erzsikét pozsonyi tanítónőképző gyak. iskolai tanítónőt.

— **Szliácson** a fürdővendégek száma a VIII. névjegyzék szerint f. hó 23-áig 324-re emelkedett.

— **Tanítónői oklevél.** Örömmel értesülünk róla, hogy *Salamon* Erzsike — *Salamon* Ferenc a helybeli m. kir. dohányraktár főnökének leánya — f. hó 25-én a pozsonyi tanítónőképzőben kitűnő sikerrel tette le a képesítővizsgát.

— **Pánszláv káplán.** Alsó-Kubinból írják, hogy *Párny* Sándor szepesi püspök a napokban *Tomanek* Flórián káplánt a tót nemzetiségi mozgalmakban való tevékeny résztvétele miatt büntetésből Szepesmegye egy kis falujába helyezte át. *Tomanek* már mint hrustini káplán is sok dolgot adott a hatóságoknak, mert egyike a legfanatikusabb izgatóknak.

— **A rablóvezér sorsa.** Az egész vidéket állandó félelemben tartotta az a rablóbanda, melynek Horháton van a tanyája. Most arról értesít tudósítónk, hogy gyász érte ezt a társaságot. A banda fővezérért

Mazuch Fuesik Jánost f. hó 20-án a felső-micsinyei határban társai agyonverték. — A halottat a hivatalos boncolás után Horhátan temették el.

— **Theologiai vizsga.** *Makoviczky* Emil — Makoviczky Samu helybeli polgártársunk jeles fia a múlt napokban tette le Eperjesen a theologiai vizsgát s július havától Dunaegyházára hivatott meg s. lelkészül. — Mielőtt állását elfoglalná, az eperjesi theologiai ifjuság képviselőjében részt vesz a f. hó 26-tól július 6-áig Balaton-Almádi-ban tartandó diákkongresszuson.

— **Érettségi.** Folyó hó 15—17-én volt a körmöcbányai áll. főreáliskola érettségi vizsgálata. 18 tanuló jelentkezett, akik az írásbelin meg is felelvén, szóbelire bocsátattak. A szóbelin 3 jelesen, 2 jól és 9 egyszerű érettnék nyilvánítottak. Négyet egy-egy tárgyból visszavetett a vizsgálóbizottság szeptember hóra. Az elnök, a tank. főigazgató elfoglaltsága miatt Gallovich pécsi áll. főreálisk. igazgató volt. Az érettségizett ifjak f. hó 20-án a Szarvas-szálló összes termeiben zártkörű búcsútáncestélyt rendeztek. A táncestély, melyen a város intelligenciájának legnagyobb része résztvett, igen vig és kedélyes hangulatban a késő reggeli órákban ért véget. Az estélyre a vidékről is nagyon sokan érkeztek. A mulatság után a figyelmes rendezőség cigányzenével házról-házra járva, szerenádot adott az estélyen megjelent hölgyeknek. A város közönsége nemcsak a kellemes mulatságnak, hanem a távozó ifjaknak emlékét is szeretettel fogja megőrizni.

— **Második kisedővő.** Körmöcbánya város f. é. szeptember havában nyitja meg a második kisedővőt a felsőutcában. Az iskolaszék utolsó ülésében a 20 pályázó közül *Gruy* Etelt a körmöcbányai elemi isk. igazgató leányát választotta meg kisedővőnőnek.

— **Az első érettségi a balassagyarmati kir. főgimnáziumban.** Mint balassagyarmati levelezőnk értesít, a város képviselőtestülete abból az alkalomból, hogy az ottani főgimnáziumban most folytak le az első érettségi vizsgálatok, diszközgyűlést tartott, a melyen Jurkovits Emil besztercebányai tankerületi főigazgató ünnepi megnyitója után fölolvasták a képviselő testület azon határozatát, mely szerint a főgimnáziumi ifjusági segélyegyesület részére ezen ünnepélyes aktus emlékére 2500 koronás alapítványt tesz a város. A diszközgyűlésről táviratban üdvözölték Apponyi Albert gróf kultusminisztert és Tóth János államtitkárt. Este kétszáz terítékű lakomával fejezték be a nevezetes napot.

— **Egy kis gyermek halála.** Chlatni Terézia óhegy-töröki lakos a napokban nagymosást végzett, a kis 1 éves unokája pedig körülötte máskált a földön. Míg ő a forró lugot öntözte a mosásra szánt edénybe; állítása szerint a kis gyermek a dézsába esett, miközben a forró lug anynyira összeégette a kis leánykát, hogy az égési sebei következtében még az nap este meghalt. Így okozták a gondatlan szülők az ártatlan gyermek halálát.

— **Kereskedelmi alkalmazottak mulatsága.** A helybeli kereskedelmi alkalmazottak július hó 12-én Sztrázson nyári mulatságot rendeznek. Nemes célra adják a tiszta jövedelmet: a gyermekvédő liga javára. A kirándulás sok ötletességgel készül meglepni a közönséget. Mint a rendezőségtől értesülünk, már maga a kivonulás, a menet is látványos, érdekes lesz. Kint világposta, serpentín s különféle mutatványok szórakoztatják majd a közönsé-

get. Ezek között legérdekesebb lesz a: polgári házasság kötés bemutatása. Este a mulatságnak folytatása lesz. Jelentőséget fog adni ennek az, hogy e napon alakul meg a kereskedelmi alkalmazottak köre. A közönség bizton érdeklődéssel fogja jutalmazni a kereskedelmi alkalmazottak mozgalmát azért a fáradozásért, előzékenységért, mellyel az ő részükről nap-napután találkozik.

— **A polgári kuglizó kirándulása.** A helybeli polgári kuglizó f. hó 29-én, vagyis hétfőn kirándulást rendez Zólyomfüredre. Indulás reggel 9 órakor. Délben társasbéd, délután táncmulatság lesz, mely folytatást nyer este az egyesület helyiségében.

— **A háztartási iskola javára.** A besztercebányai háztartási iskola javára f. hó 21-én Besztercebányán rendezett nyári mulatság fényesen sikerült. A kabaré szellemes műsorából különösen *Ferenzy* Ödön megyei tb. főjegyző, szerkesztőkollegánk finom tollal megírt: Merénylet a XXV. században c. egy felvonásos vígjátéka, és Rippely Ede dr.: Egy kis félreértés c. ötletes tréfás jelenete emelkedett ki.

— **Körmöcbányai közügyek.** Mult jelentésünk óta már két közgyűlése volt a városi képviselőtestületnek. Az egyik ad hoc rendkívüli közgyűlés, amelyen a város mint kegyur betöltötte a jánosréti róm. kath. plébániát. Csak egy pályázó volt Grieger Miklós ottani adminisztrátor szeméjében. Titkos szavazással döntött a közgyűlés. Csak 2 szavazólap volt üres, a többi Grieger Miklós nevét tartalmazta, aki mellett különben megleghangu védőbeszédet tartottak Faith Mátyás áll. főreáliskolai igazgató, Erdélyi Gyula kir. járásbíró és Brestyánszky József plébános, feleletül Pszotka Ferenc c. áll. főreáliskolai igazgató szavaira, amelyekben Grieger mellőztetését kívánta. A másik közgyűlés, szintén rendkívüli, június 22-én volt. A képviselőtestület végre, szám szerint tizenkilencen, ami még elég nagy érdeklődés ebben a melegben, megszavazta Stubnyafürdőnek a járásbírószámára való épületi telket szinte ajándékképpen; vagy 80 fillérréval adta oda négyzet ölet. A fürdő érdekében sok áldozatot hoz a város. És még egy ehhez hasonló, de városfejlesztő ügy volt szőnyegen. Hönig József körmöcbányai lakos vízgyógyintézetet (fürdőt, uszodát, nap-és légfürdőt) akar létesíteni, ami különben szinte nélkülözhetetlen, különösen az uszoda, amelynek hiányában szűkülökdi a város. Volna ugyan egy, fent a zólyomvölgyben, azonban annak igen hideg a vize. Hönig segélyt kért a várostól, mert saját ereje nem elég erre a vállalkozásra, mely állítólag 30 ezer koronát igényel. A város 10 éven keresztül fogja ennek a Hönig által felveendő kölcsönpénznek kamatait fizetni, maximumképpen 900 koronát évenként. Mindenesetre nagy szíveség — de azt hisszük nem annyira Hönignek, mint a nagyközönségnek. Stubnyafürdőn a plébánia kertje új kerítést kap, amint a fürdői épület verandáját is feldiszzította a város. Még a kisebbrendű tengerikigyót, a zsindelet is megemlítjük, amelyet a Glesinger cég szállítani köteles. Szállított is, azonban keskenyebbet az előirt méretnél. A közgyűlés az árkülönbözet levonásával el is fogadta.

— **Politizáló tót honvédbakák.** A szegedi honvédeknel szolgáló csabai, tótkomlósi és pitvarosi tót legények közt az utóbbi időben szokássá vált, hogy el-ellátogattak az államfogházba, hol vasárnap és ünnepnapokon felkeresték Hlinka Andrást, volt rózsahegy plébánost, ki természetesen szívesen fogadta a tót legényeket. A gyakori látogatás azonban feltűnt az államfogház igazgatójának, aki jelentést tett az ezred-parancsnokságának. Ez pedig megtiltotta a honvédbakáknak, hogy Hlinka Andrást látogassák.

— **Vége a füttynek is.** A huszadik századot nem hiába tartják ideges századnak. Ma már a gyermek is ideges s az orvosoknak ugyancsak föl a fejük, hogy miként reparálják ki a pacienseik megromált idegrendszerét. És mikor ilyenformán a közidegesség karmaiban vergődünk, jól esik konstatálni, hogy a kereskedelmi kormány megint egy oly intézkedést tett, amely első sorban az idegességünkkel számol. Arról van ugyanis szó, hogy 1909 januárjától kezdve elmaradnak azok a levegőt élesen hasító füttyök, amelyek a vonat érkezésekor és indulásakor az utasok idegeire oly rettenetes hatással voltak. Az állomások csengetyűszava után, ime megkondukt a lélekharang a mozdonyok füttye fölött is.

Közgazdaság.

Üzleti heti jelentés.

Közl: Ifj. Tandlich Ármin.

A kedvező időjárás folytán a terméskilátások megjavultak. Az ország minden részében megfelelő csapadék volt, melyet a tavaszi vetések már az utolsó órában kaptak. Az üzlet a jobb termés kilátásokra és stagnáló konzum folytán meglanyhult és a gabonaárak jelentékenyen redukálódtak. A malmok 40—50 fillérral mérsékeltek a liszt árát, míg a többi élelmezési cikkek változatlanok maradtak. Mai jegyzések a következők: 0/18.—, 5/16*80, 6/16*40, 7/14*80, 8/8*30, korpa 7.20, szalonna, 116—124, pesti disznózsir 136—140, cukor 81½—82, szesz 162—163 budapesti paritáson.

Irodalom.

— **Pesti Hirlap.** A legelterjedtebb politikai napilap a Pesti Hirlap, amelyről tehát joggal mondhatni el, hogy legkedvesebb lapja a közönségnek. Három évtized óta hirdeti a színmagyar radikális nemzeti politikát, teljesen függetlenül pártoktól és kormányoktól. Nagy elterjedését első sorban ennek köszönheti. A július 1-én kezdődő új évnegyedben két nagyon érdekesítő regény fog a Pesti Hirlapban megjelenni: sport-és sakk-rovata, valamint elismerten kitűnően szerkesztett hírvovata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításaiban a világ összes nagyobb eseményeit azonnal közli; az Esti Levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis Komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasóközönségnek és fő vonzóereje a lap-

nak. Aki egész éven át előfizetője, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő, számot tarthat a Pesti Hírlap nagy képes naptárára (karácsonyi ajándéknak) és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Szalonná című kitűnő divatlapot. A Pesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 7 korona, 2 óra 4 korona 80 fillér, egy óra 2 korona 40 fillér. A Divat-Szalonnával együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körút 78.

— **Diszes és értékes albumot** ad ajándékba minden évben előfizetőinek a „Budapest.” A múlt évi karácsonyra küldött gyönyörű albumot még most is megküldi azoknak az új előfizetőknek, akik legalább negyedévre rendelik meg a lapot és 80 fillért postaköltségre beküldenek. De készül már az új karácsonyi album is, mely még diszesebb és értékesebb lesz, mint az előbbi. Ezt is megkapja ingyen a „Budapest” minden állandó előfizetője. Tudvalevőleg a „Budapest” most vezerszerepet visz a politikában és első kézből, leggyorsabban kapja a legérdekesebb híreket. Szóval a legdrágább lapok színvonalán áll, bár azoknál sokkal olcsóbb. Előfizetési ára fél évenként 6 korona. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a „Budapest” kiadóhivatala Budapesten, IV., Sarkantyus-utca 3.

— **A magyar ujságírás szenzációja!** A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Naponként 125.000 példány! Egy szám 2 krajcár. A Nagy előfizetési ára: Egy évre 16 K., félévre 8 K., negyedévre 4 K., egy hónapra 1 K. 40 f.

— **Fidibusz.** A legkitűnőbb magyar élclap. Páratlan népszerűség. Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó! Egy szám 5 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K., félévre 3 K., negyedévre 1 K. 50 f., egy hónapra 50 f. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Apróságok.

Egyező tulajdonságok.

Ravasz Antalnak hívták a tanítót, aki éppen a rókaról tanított, kiemelve különösen, hogy a róka ravasz állat. Másnap leckefelmondáskor kérdi a gyerektől.

— Milyen tulajdonsága van a rókanak?

— Mint Ravasz tanító urnak. Volt a gyerekek felelete.

Az alma a számtanban.

Tanító: Kaptok ketten hét almát, el akarjátok igazságosan osztani, mennyi jut egynek?

Gyermek: Neki jut négy, nekem három

Tanító: De hisz akkor te meg vagy esalva, mert neked kevesebb jutott.

— Nem baj, én úgy sem szeretem az almát. Veti oda egykedvűen a gyermek.

Fogalomzavar.

Leckefelmondáskor Dávid királyról így beszélt a gyerek: „Dávid király szépen tudott játszani a hársfán.

A munka jutalma.

Tanító: Adok neked kilenc narancsot, hogy két társad között igazságosan eloszd, mennyit adsz egynek?

A gyermek számítván rá, hogy a tanító tényleg megadja a narancsokat, kevés gondolkodás után felelt.

— Egyiknek is adok négyet, a másiknak is négyet.

Tanító: No és a kilencedik?

Gyermek: Az az enyim lesz, amiért a többi igazságosan elosztottam.

A házőrző kecske.

Gyújtóért ment a hat éves gyerek. Az udvaron keresztül kellett a boltba bekerülnie. Mikor visszajött ezeket mesélte:

— A boltos bácsinak van egy kecskéje, amelyik őrzi a házat, hogy valakit el ne lopjanak.

— Nem a házat őrzi az te!

— De bizony azt őrzi, mert amint bementem a utcakapun, a kecske rám nézett s látta, hogy idegen jött, azonnal odaszaladt a bolt ajtójához és lassan beszólt a gazdájához. Én jól meghallgattam, hogy mit mond s azt mondta, hogy: „gyö-ö-ö-ne-e-ek.” (Oly hiven utánozta ezzel a szóval a kecske mekegését, hogy gyönyörűség volt hallgatni.)

Gál Árpád.

Szerkesztői üzenetek.

Szöke. A fürdőzés üdvös hatása, nemcsak a fizikumra, hanem a kedélyre is áldásos. Hogy milyen magatartást kövessen másokkal szemben, ez teljesen individuális. Ha bele tud illeszkedni a környezetébe, úgy feltétlenül jól fogja magát érezni. Kérdett tanítónő szintén ott lesz. A hízá ellen az orvosok szerint hatásos. — A szerelemnek ahhoz semmi köze.

H. J. A Vörös kakas a multkori üzenetünk után érkezett. Arra vonatkozó véleményünket tehát személyesen lesz alkalomunk nyilvánítani. A tegnapi érkezett „Misi” csinos dolog.

Nyilttér.*)

A besztercebányai kórház ápolási viszonyairól.

A megosztott fájdalom, könnyebbül és szenvedőknek emberbarátaink érdekében cselekedni, nemes jótétemény és erkölcsi kötelességünk. A közérdeknek vélek tehát azzal szolgálatot tenni, hogy nyilvánosságra hozom vármegyénk kórházának ápolási viszonyait, az emberszeretet köpönyege alatt rejtőző barbarizmust, hogy erről az intéző körök tudomást szerezzenek és a nagyközönség is tájékoztatva legyen. Gyenge elégtétel lesz a szenvedőknek az intéző körök esetleges megtorló lépése, nem nyújthatnak nekünk elég vigasztalást fájdalomunkban résztvevő emberbarátaink sem, kik az eset felől a legmélyebb megbotránkozással ítélnék. Elmondom az esetet, hadd tudja meg a szenvedő, ki a besztercebányai kórház ápolására szorul, hogy minő elbánásban lesz része.

14 éves öcsémet, ki ragályozás vagy fertőzés folytán egy veszedelmes szem-bajt kapott, — orvosunk tanácsára és

sürgős utasítására a besztercebányai kórházba vittük. Dr. Fränkl kórházi orvos úr azonnal felismerte a bajt, mely ragályos léven, öcsémet minden további nélkül felvette és kellő utasítással egy nővér gondjaira bízta.

Öcsém szembaja olyan természetű léven, hogy szeme éjjel-nappal óránként mosandó lett volna, különben a szem tönkre megy, ami sajnos úgy is történt. A kedves nővér, kinek szent fogadalma az emberszeretetet és könyörületet a szenvedővel szemben lépten-nyomon gyakorolni, azzal köszöntötte a beteget, hogy: „te büdös zsidó, miért nem mentél te zsidókórházba”. Az orvos utasításainak megtartásáról pedig szó sem volt. A nővér nem mosta a szemét sem óránként, sem éjjel, sem nappal, csak néha, amidőn épen eszébe jutott és amidőn öcsém ezt anyámnak elpanaszolta, midőn őt meglátogatta, anyám jelenlétében a legcsunyább szitkokkal illette. Ilyen bánásmód mellett öcsém szeme per sze tönkre ment a tisztelt főorvos úr jóvoltából is, ki öcsémet ottartozkodása alatt egyetlen egyszer sem vizsgálta meg. Nem akarok további vádaskodásba is bocsátkozni, hiszen a fent mondtak után mindenki képet alkothat magának az ottani viszonyokról. Eléggé vádolnak a következmények, melyeknek áldozata szegény öcsém, ki a főorvos indolenciája és egy rajongó vallásgyűlölete folytán szemét vesztette és ezzel életének tavasszán, életpályájának kezdetén a sors mostohaságának lett odavetve. Nem hittem volna, hogy akadjon ama szent apácarendnek, — mely az emberiség legszebb és legszentebb célját zárja szívébe és ezekre tett szent fogadalmát a legnagyobb lelkiörömmel hiven teljesíti — csak egy olyan tagja is, ki ilyen brutalitásra vetemedik és bepiskítja szent rendének tiszta fehér zászlóját. A besztercebányai kórház nem egyéb, mint a középkor egyik itt felejtett maradványa, menten minden kulturától s szegény öcsém fájdalmainak és vesztésének megtorlására — sajnos — csak az az egy erkölcsi eszközük marad, hogy az esetet nyilvánosság elé vigyújk.

Hálás kötelességet teljesítek, amidőn megemlékszem a Fővárosi Állami Szemészeti Kórházról, ahová öcsémet további kezelés végett vittük. Mily humanus, szeretetteljes bánásmódott tapasztaltam itt! A professzortól az ápolónőig minden önzés és érdektől menten fáradozik ott mindenki a betegek fájdalmának enyhítésén, gyógyításán. Pedig ez a fővárosban történik a hol mindenki idegen és ami székhelyünkön, mondhatni odahaza egy ifjú gyermeknek szemévilágát csak olyba veszik, mint a szomszédék kuttyáját.

Ifj. Tändler Armin.

*) E rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért sem alakjáért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

PÉNZBESZEDŐ

óvadékkal állandó alkalmazást nyer elsőrendű vállalatnál.

Ajánlatok „biztos jövő” címen a kiadóhivatalhoz intézendők.

1043 1.

SZLIÁCS vasuti állomás

Zólyomvármegye — Felsőmagyarország — legelsőrendű női fürdője. A continens egyedüli természetes vasas hőforrása. Az idény május 15-től szeptember 30-ig tart. A saját kezelés alatt álló Radvánszky-féle épületek házcsoportjában 2 legmodernebbül berendezett 120 lakosztóból magában foglaló szálloda, melyek közül a „BRISTOL“ 1902-ben teljesen újonnan lett felépítve: (egy családi villa, egy étterem.) E házban lakik dr. Grünwald kir. tanácsos orvos is. Ugy az elő-, mint az utóidény alatt 40% árkedvezmény. Lakásmegrendeléseket és mindennemű tudakozásokat azonnal elintézi a Radvánszky házak gondnoka.

BERNÁTH BÉLA
SZLIÁCS.

1033. 8—1.

Családoknak

alkalmas

kiránduló hely.

Kovácsfalva fürdő családoknak is alkalmas kiránduló hely, mert a telepen férfi kiszolgáló van.

A fürdőtelepen naponként zene játszik, mely a tulajdonos szerződött, fizetett házzenekara, mely csak direkte rendelkezés esetén kerül a vendégnek pénzébe.

A telepen legújabbán megfelelő terjedelmű árnyas rét áll a közönség rendelkezésére, melyet a tulajdonos a közönség kényelmére bérelt a telep mellett.

1052. 5—1.

1 üzleti támlásszék

pult elé való — íróasztalhoz is alkalmas — egészen új, eladó.

(Thonet-féle.)

Cím: a kiadóhivatalban.

1848 eredeti angol francia és amerikai toalettmódtól közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatvány-számot küld a „Budapesti Bazár“ kiadóhivatala Budapest, VIII., Baross-utca 22, (Budapesti Bazár-ház.)

Zólyomvármegyét érdeklő új menetrend 1908. május hó 1-től.

Oda.

Budapest központi p. u.—Ruttká.

Vissza.

Gyorsv.	Szv.	Gyorsv.	Szv.	Vv.	Tvszsz.	Állomások	Vegyesv.	Szv.	Tvszsz.	Gyorsv.	Szv.	Gyorsv.
302	306	304	308	338	354		339	307	379	301	305	303
I-II.	I-III.	I-II.	I-III.	I-III.	II-III.		I-III.	II-III.	II-III.	I-II.	I-III.	I-II.
705	915	330	555	1110	.	ind. Budapest	510	950	.	1245	710	915
817	1122	444	738	138	.	érk. Hatvan	235	759	.	1133	500	803
822	1131	449	750	151	*547	ind. Füle	200	752	.	1128	447	758
955	212	627	1033	448	**717	érk. Losonc	1110	520	.	956	218	628
1003	237	635	1050	507	702	ind. Zólyom	1049	506	.	913	153	622
1019	259	651	1112	533	744	érk. Garamberzence	1024	441	654	929	130	607
1021	311	653	1117	545	.	ind. Ruttká	1014	436	408	927	120	606
1125	441	805	1249	737	.	érk. Budapest	833	301	.	819	1150	503
1133	458	817	106	812	.	ind. Hatvan	816	245	.	811	1132	457
1148	517	832	126	833	.	érk. Füle	755	225	Minden csütörtökön közlekedik.	756	1114	442
1149	520	832	127	835	.	ind. Losonc	752	224	.	755	1112	441
147	805	1030	425	1147	.	érk. Zólyom	443	1124	.	548	830	243

* Indul Pásztórol.
** Érkezik Tarjánba.

Oda.

Zólyom—Zólyombrézó és Zólyombrézó—Brezsnóbánya.

Vissza.

Vszsz.	Tvszsz.	Vv.	Szv.	Tvszsz.	Vv.	Szv.	Tvszsz.	Állomások	Szv.	Vv.	Tvszsz.	Vv.	Vv.	Tvszsz.	Tvszsz.
6664	6662	6612	6602	6674	6614	6604**	6680		6601	6613	6663	6615	6611	6661	6671
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.		I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
308	548	829	1205	155	510	850	1007	ind. Zólyom	804	1107	.	420	757	1101	1254
314	555	836	1211	203	516	856	1013	érk. Zólyom város	800	1102	.	415	753	1055	1248
327	609	849	1223	219	529	908	1027	ind. Szliács	749	1051	.	400	741	1040	1233
412	707	935	105	613	952	1125	1125	érk. Besztercebánya Sz.-János	719	1008	.	322	702	1147	1147
418	713	940	110	619	957	1131	1131	ind. Besztercebánya	714	1003	.	316	656	1141	1141
430	754	.	120	642	1007	1007	1007	érk. Zólyombrézó***	704	.	241	.	641	1123	1123
627	1025	.	310	840	1159	1159	1159	ind. Zólyombrézó	540	.	1254	.	505	922	922
720	1059	.	320	902	.	.	.	érk. Breznóbánya	530	.	1214	.	451	1026	1026
749	1135	.	346	.	933	.	.	ind. Budapest	508	.	1136	.	422	.	955

** A 6604. sz. személyvonat Besztercebánya és Zólyombrézó között csak jul. 4-től bezár. aug. 29-ig minden vasár- és ünnepnap előtti köznapon közlekedik.
*** Zólyombrézón Breznóbányára átszállás.

Cipő- és uri-divat üzlet megnyitás!

Besztercebányán, Felső-utca,
Diskantini-féle házban.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a volt Sputz-féle helyiségben, a legdivatosabb árukkal felszerelt

Üzletünkben kapható mindenféle férfi-, női- és gyermekcipő-különlegességek, uri divat-cikkek: gallérok, kezelők, nyakkendők, bőrdöngők, tárcák, botok, ernyők stb. a legolcsóbb árak mellett. A nagyérdemű közönség pártfogását kéri tisztelettel

Cipő- és uri-divat üzletet

nyitottunk. 1026. 5—1

Papp Gyula és Társa.

AZ „ÜSTÖKÖS”

a legjobb magyar viczlap.

Hetenkint 20 oldal, színes képek.

Előfizetés: félévre (jul. dec.) 6 kor., negyedévre (jul. okt.) 3 kor.

A ki félévi előfizetést most be-
küldi ingyen kapja az 1907.
évi teljes bekötött évfolyamot.
(700 oldal vice kép, stb).

Utalvány cím: Üstökös, Budapest V. Szabadság tér 11.

Zanonc felvétetik Körmendy Géza fűszer és csemege kereskedésében Szécsény (Nógrád megye)

504 3-1

Noxin

A legjobb

cipő-

KRÉM

A szabadalmazott kulccsal!

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek Budapest.

Vizgyógyintézet

Besztercebányán.

A modern vizgyógyászat mindennemű el-
járása, massage, elektrotherapia, hőlégke-
zelés, villamos fényfürdők, szénsavas-
fenyő- és sósfürdők.

Lakások (2 K 80 f napi, vagy 14 K
heti árban) és penzió (havi 72 kor.)
Szász Karoly szállójában.

Prospektust kívánatra küld az inté-
zet orvosa: Dr. KRCSMÉRY CYRIL.
1042 8-1.

Intelligens özvegyemberhez házzvezetőnek

vagy

anyahelyettesnek,

esetleg magányos úrnő mellé

házikisasszonynak

ajánkozik idősebb urileány.

Címe: Loderer Ida, Zólyom.

1047 3-1

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb
sósborszesz az
ERŐ SÓSBORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS
gyógyszertár
GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttel,
iszak, szörpök, gomba-, hús- és fűszér-
konzervek, szemes borovicskák -
legkiválóbb minőségben szállít -
előkelőbb fűszerek közvetítésével is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). - Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-VALÓ**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis Üveg ára 8-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban.
Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-ter.

PLATSCHEK VILMOS
ellismert legolcsóbb, legzöldebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK
a legkiválóbb emésztőpor
Doboz 2 kor.
Postai szájküldés: **FEHER GALAMB** gyógyszertár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fér-
get a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vér-
és levétörőt és egyéb kert- és veteményben kártékony állat-
kákat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védelem szunyog és darázs ellen.
Használati utasítás azeriai való eljárás mellett biztosítjuk
a feltétlen eredményt.
Vesérvényesítők Magyarországon részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-51.

BOGDÁNY
szerencsése páratlan!
Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
fővárosi sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
8 nap alatt biztosan hat.
Tégelye K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollal-étkek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. - Minden gyógyszertárban és drogeriában kapható.
Párk-
tar **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszer-
ár KISPEST, Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítással 3 doboz rendeléskor.

PÁRIS
Szallodás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.
100 azoba 2-20 K-tól feljebb, kiszolgálás-
jal és villanyvilágítással együtt. Fürdők,
elejébe kávéház, étterem. Világos raszál
megállóhely az összes pályaudvarok és
hajók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
hemopatiai rendelő-intézet
Idült betegségekben
szennedék számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szőrmearrui elsőrendűek és a legújabb
világon el vannak terjedve.
Első és legnagyobb
molykár ellen védő rész-
tár.